

MAGYARORSZÁGI CÉHES ADATBÁZIS (MCA) 1526–1761

Kutatási beszámoló

1. Bevezetés: célkitűzés megvalósulása, személyi, tárgyi feltételek

Hároméves kutatási programunk célja egy magyarországi számítógépes céhes adatbázis elindítása volt az 1526–1761 közötti időszakra vonatkozóan. Olyan technikai rendszer megalkotása volt a cél, melyhez később levéltári, múzeumi iratok, valamint tárgyi emlékekről készült fotók kapcsolhatók. A kutatási program az adatbázis technikai megalkotását, annak tesztelését, a munkához szükséges számítástechnikai eszközök, fényképezőgépek beszerzése után a feltöltendő dokumentumok összegyűjtését kijelölt hazai, s pozsonyi és kassai levéltárakban és múzeumokban, az adatbázis tesztelését, a forrásokból kinyert adatok feltöltésének megkezdését, valamint a program, a kutatás, az adatbázis és az első elért eredmények népszerűsítését, tudományos fórumokon történő megismertetését tűzte ki célul. – A célt, úgy érezzük, minden vonatkozásban sikerült elérni.

A kutatások törzsét képezték kiváló forrásadottságai miatt Pozsony, Kassa, Sopron, Székesfehérvár, Pest, Buda és Óbuda városa, valamint három megye: Pozsony, Sopron és Fejér megye céhes iratai. A céhes források jelentős része múzeumokban található, ezért bevontuk a kutatásba a Kiscelli Múzeum és a kassai Kelet-Szlovákiai Múzeum forrásait.

A feladat a kijelölt intézmények mindenféle típusú céhiratainak összegyűjtése volt. Ezek feldolgozása során pedig az adatbázis feltöltése útján egy olyan rendszer elindítása, ill. működtetése, melyben egyes forrástípusokra, adott időszakra, évekre, mesterségekre, témákra, személyekre, de levéltári jelzetek alapján is kereshessen a felhasználó. Célunk a teljes körű feltárás volt, s egy olyan rendszer útjára bocsájtása, amely a dokumentumok egészét egyetlen adatbázisban képes rögzíteni, hogy a céhtörténeti források, adatok nyilvántartása és kezelése mind a kollégák, mind a kutatás számára lehetővé váljon.

Munkánk interdiszciplináris forrásfeltáró kutatás: a céhes dokumentumok nemcsak a történettudomány különböző területeinek (pl. gazdaság-, társadalomtörténet), hanem többek között a néprajztudomány, művészettörténet, a történeti muzeológia, a régészet, az ipar- és technikatörténet, a hadtörténet, orvostörténet, az iparművészet, művelődéstörténet stb. alapvető forrásai.

Célunk volt egy olyan rendszer útjára indítása, amely határainkon túl is hasznosulhat, vagyis a volt Királyi Magyarország s Erdély, valamint az egykori Horvát Királyság területén. Kassa és Pozsony (s terven felül Temesvár és Kolozsvár) bevonásával ez a munka elkezdődött; nemzetközi szintű alaputatást végezhattünk a témában, tudomásunk szerint elsőként a régióban – ezáltal az 1970-es évek eleje óta folyó intézményközi céhtörténeti kutatások eddig meg nem valósult egyik legfőbb célját sikerült elérnünk. (Terven felül tájékoztunk az ausztriai, bécsi és zágrábi levéltárakban és múzeumokban is.)

Olyan tematikus adatbázist indítottunk útjára, amely meghaladta a helyi adatbázisok adta lehetőségeket: hazai és európai koordináták között egyaránt működőképes (technikailag illeszkedik az európai levéltári és műtárgy-nyilvántartási rendszerekhez, melyek bevezetése már hazánkban is elkezdődött, pl. E-levéltár, Nemzeti Múzeum), on-line bárki számára magyar és angol, valamint terven felül német nyelven hozzáférhető.

Nem hallgathatom el, hogy a magyarországi tudományos kutatás kereteit leszűkítő törvényi szabályozás pályázatunk kezdetén – két vonatkozásban is – nagy mértékben sújtotta kutatásunkat. Egyfelől a közgyűjteményekben, tudományos státusban dolgozó közalkalmazottak munkaidő kedvezményének eltörlése a munkahelyeinken (is), másrészt az eszközbeszerzés tilalmára vonatkozó kormányzati utasítás már a kezdeti időszakban oly mértékű bizonytalanságot eredményezett, hogy úgy tűnt, gyakorlatilag ellehetetlenül a még meg sem kezdődött kutatás. Ebben a helyzetben fontolóra vetjük a pályázat „visszaadását” még az első évben, de végül megállapodva munkahelyi vezetőinkkel – hivatkozással a pályázati szerződésben foglaltakra – sikerült a kutatás alapjait biztosítani.*

A kutatást végzők személyi összetétele nem tért el a pályázatban megjelöltektől.

A pályázat biztosította volna a munkához elengedhetetlenül szükséges eszközöket (számítógépek, digitális fényképezőgépek, mobil internet lehetőség). Azonban a kormányzat tiltó intézkedése

* Mind a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, mind pedig a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum vezetése támogatták pályázatunkat: a kezdeti bizonytalanságok után az ún. kutató-, ill. kiadványnap megszüntetése után saját hatáskörben időt és lehetőséget biztosított kutatásunk elvégzésére.

miatt eszközöket nem vásárolhattunk (beadott kérelmünket elutasították). Mindezt önerőből kellett megoldani. A vásárlásra szánt pénzt (átcsoportosítási kérelem pozitív elbírálása után) egy, a tervezettnél professzionálisabb adatbázis megalkotására költöttük. A mobil internetről lemondtunk.

2. A Magyarországi Céhes Adatbázis (MCA) leírása

Célunk egy olyan könnyen kezelhető adatbázis megalkotása volt, melyben a különböző helyeken feltehető és nyilvántartás szerint tárolt és jelzettel ellátott céhes iratokat rögzíteni tudjuk. Célkitűzésünk sikerült. A másik cél az volt, hogy on-line elérhetőséggel az MNL OL honlapján keresztül a hazai és nemzetközi kutatás, minden érdeklődő számára elérhető legyen. Az on-line elérhetőség megvalósult. A feltöltő felület linkje: <http://arrabo.co.hu/keret/admin/index.php>; a keresőfelületé: <http://arrabo.co.hu/cehek/new/>. De nem az MNL OL honlapján, hanem a világhálón keresztül érhető el egyelőre, mert azt egy külső szerveren tároljuk. Ennek jogi oka van: a vezető kutató személye a HM Hadtörténeti Intézethez, ezen keresztül a Honvédelmi Minisztériumhoz kötődik, ahol speciális adatnyilvántartási törvények szabják meg az információk kezelését, minősítését, tárolását stb. Ezért a HM és az MNL OL között a megállapodás megkötését felelősséggel egyelőre nem kezdeményezhettem, amíg a pályázatunk szakmai és pénzügyi beszámolója elfogadásra nem kerül, ill. a megfelelő törvényi háttér rendelkezésre nem áll.

A keresést lehetővé tévő oldal egy önálló honlap, míg a rögzítés egy, az ilyen típusú – személyekkel kapcsolatos – adatok rögzítésére létrehozott keretrendszerben történik. Párhuzamosan folytatható az adatgyűjtés és a fejlesztés.

A keresési szempontok alapján történő adatstruktúra kialakítását kívántuk elérni, melynek két alapvető objektuma a cég és a személy – a többi adattal a keresést „finomítani” lehet. Mind a céhek, mind a személyek esetében az MCA-ban rögzíthető a források lelőhelye és jelzete. A céhek esetében rögzítésre kerülő adatok: a cég neve, típusa, alapítása, megszűnése, székhelye és a cégben betölthető tisztségek. A keresés további adatok közzétételével pontosítható, bekerültek a vallásra, mesterségre, lakhelyre, a cégben betöltött tisztség(ek)re (időponttal együtt) vonatkozó adatok is.

Az MCA megalkotásakor kialakításra került egy keretrendszer, melynek magját egy névtér képezi, amely megfelel az európai szabványok elvárásainak (ezért pl. a családi, földrajzi, intézményi szerkezet is kialakításra került). A névtér egyéb, kiegészítő adatok tárolására is alkalmas, így az MCA alapján pl. különféle kapcsolatokat (rokon, házastársi, lakótársi, céhen belüli, adott településen belüli, adós/hitelező viszonylatú stb.) is lehet kutatni. Az MCA többek között archontológiai adatbázisokat is képes befogadni (pl. társadalomtörténeti kutatások megkönnyítésére). Ily módon olyan kapcsolatok is felszínre kerülhetnek, amelyek egymástól elzárt, lokális adatbázisokból nem derülnének ki. A MCA névtére adatcsere formátumként az EAC-CPF (<http://eac.staatsbibliothek-berlin.de/>) sémát használja.

Oly módon lett az adatbázis megalkotva, hogy majdan nyomtatási lista, táblázat formátum, ill. szabványos EAD (<http://www.loc.gov/ead/>) formátumban is megtörténhessen az „adatkinyerés”. A publikus honlapon céhekre és személyekre lehet keresni. A keresés lehet egyszerű vagy – terven felül elvégezve – összetett, teljes szöveges vagy szótöredékes.

A találati lista mezőnként csoportosított. Az MCA olyan rendszer – s ez is terven felüli, elvégzett fejlesztés – hogy a jövőben a különféle exportokat le lehet majd tölteni, akár egyetlen találatra, de az egész listára nézve is.

Az adatrögzítés, szerkesztés tekintetében az MCA négy jogosultsági szerepkört tartalmaz. 1. Keresési, böngészési jogokkal rendelkező felhasználó. Kereshet az adatok között magyar, angol – s terven felül német – nyelven (egyszerű vagy – megint terven felül – összetett keresés, a böngészés maximális lehetőségével), de nem módosíthatja azokat. 2. Adatrögzítő: hozzáférhet az adminisztrációs oldalhoz, bármilyen nyelven adatot rögzíthet, módosíthat, de nem törölhet. 3. Szerkesztő: hozzáférhet az adminisztrációs oldalhoz, bármilyen nyelven adatot rögzíthet, módosíthat és törölhet. 4. Adminisztrátor: elsősorban a felhasználók kezelésével, az adatbázis biztonságával foglalkozik (karbantartás).

Folyamatos az adatbázis feltöltése, benne 2015. április 23-ig 655 cég és 3855 céhtag adatait rögzítettük.

3. A levéltári és múzeumi kutatás

Ennek során 90 %-ban az anyaggyűjtés digitális fotók készítését jelentette, melyeket rendszereztünk, s egyenkénti átnézéssel megkezdődhetett a feldolgozó munka (a maradék 10%-nyi forrást helyben kijegyzeteltük, elmondható, hogy minden olyan forrást le tudtunk fotózni, melyeket helyben sok idő lett volna „kijegyzetelni”), s a rögzítés.

Maradéktalanul összegyűjtöttük a pályázati célnak megfelelően az összes székesfehérvári, soproni, pesti, budai, óbudai, kassai és – a mostani kutatási viszonyok engedte lehetőségek között – pozsonyi anyagot. (A számadatokról lásd a táblázatot!) Konkrétan:

- Az MNL OL a Helytartótanácsi Levéltár: a pest-buda-óbudai céhes iratok. Szelekciónkat a Kiscelli Múzeum és Budapest Főváros Levéltárának (BFL) anyagához való kiegészítés indokolta. Az MNL OL többi gyűjteményében is található céhes iratok, így a Magyar Királyi Kancellária levéltárában a *Coehalia abolita* (A 72) állag, megkezdődött a Mohács utáni gyűjtemény Céhes iratanyagának (R 276) rögzítése. A XVI–XVIII. századi budai céhiratok, Helytartótanácsi Levéltár, *Acta mechanica* (C 25) forrásait szintén összegyűjtöttük.

- BFL: a budai, pesti, óbudai céhek és társulatok céhleveleinek és szabályzatainak gyűjteménye: Buda város Tanácsának iratai (1686–1873, a IV. 1002. o. *Acta cehalia* jelzeten). Pest szabad királyi város Levéltárában Pest város Tanácsának iratai között (Vegyes céh- és iparügyek, a IV. 1002. k. 1., 2., 8. jelzeten) szintén teljes körű feltárást végeztünk. A Magyar Királyi Kancellária levéltárának *Coehalia abolita* (A 72) gyűjteménye a céhek feloszlásakor ki nem selejtezett és meg nem semmisített hatalmas mennyiségű privilégiumlevél megmaradt részét tartalmazza; összegyűjtöttük, lefotóztunk, rendszereztünk.

- A Kiscelli Múzeumban az előbbihez tematikusan kapcsolódó, illetve ezt kiegészítő, elsősorban budai és óbudai vonatkozású céhes iratok találhatóak. Itt nagy segítséget jelentett, hogy a múzeum munkatársai már korábban számos iratról készítettek digitális felvételt, melyeket átadtak. Teljes körű forrásfeltárást végeztünk.

- A vidéki levéltári kutatások – Fejér és Sopron megye – maradéktalanul teljesültek. A Fejér Megyei Levéltárban található a székesfehérvári és fejér megyei céhek iratai: IX. Testületek. Ipari és kereskedelmi testületek. Céhek iratai. A soproni levéltárban pedig a városi és vármegyei céhek gyűjteménye (IX. 1.); a Soproni Kereskedelmi Testület iratai (IX. 2.); városi céhiratok (IX. 3.); ún. *Oertalia* gyűjtemény (Lad. X.)

Áttörve a céhes kutatások során eddig évtizedekig tapasztalt legnagyobb akadályt, megkezdtük a kutatást a mai Magyarország határain kívül eső, alapvető fontosságú romániai és szlovákiai levéltárakban is. Így elsőként végeztünk teljes körű forrásfeltárást és gyűjtőmunkát. (Ezen kívül tájékozódunk a zágrábi történeti múzeumban, a zágrábi levéltárban, a bécsi várostörténeti múzeumban és Bécs város levéltárában is.)

- Pályázati terv szerint a kassai levéltárban (Slovenský národný archív, Štátny archív v Košice) teljes körű forrásfeltárást végeztünk. (46 doboznyi iratanyag: „Cechi”. A céhes élet minden típusú dokumentuma megtalálható itt 1416-tól egészen a XIX. század végéig: gyűjtésünk időhatárát (1526–1761) mindkét irányba kitöltük.

- A Szlovák Nemzeti Levéltár Pozsonyi Állami Levéltárában (Štátny archív v Bratislave) található anyaga terv szerint feltárássra került (mint utóbb kiderült, csak két doboznyi iratot őriznek).

- A kassai Kelet-Szlovákiai Múzeumban az esetlegesen tervbe vett kutatás maradéktalanul megvalósult.

- A pozsonyi levéltárban (Archív hlavného mesta SR Bratislavy) a kutatási lehetőség 2011-ben, amikor OTKA-pályázatunkat beadtuk, az intézmény kiköltöztetése miatt szünetelt. De időközben megnyitottak egy ideiglenes kutatótermet, ahol azóta igen korlátozott keretek között, de lehet kutatni. Ily módon csak becsülni lehet, hogy az eredeti céhes anyagmennyiségnek mekkora hányadához sikerült hozzáférni. Az általunk megkapott forrásmennyiség becslésünk szerint a teljes anyag 30-40%-a. Ugyanakkor a jelenleg a kutatás számára elérhető összes dokumentumot hiánytalanul megkaptuk. Ezért – terven felül – 23 dobozban kb. 10 ifm-nyi anyagot sikerült kézbe vennünk és áttekintenünk.

- Terven felül a temesvári levéltár (Arhivele Naționale Timiș) 117. (Colecția muzeul Banatului) és 1045. (Colecția de documente a muzeului de istorie și etnografie Lugoj), bánáti és lugosi fondjainak iratait gyűjtöttük össze a XV–XIX. századra vonatkozóan.

- A kolozsvári levéltár (Arhivele Statului Cluj) 544. fondja tartalmazza a város teljes céhes iratanyagát a középkori oklevelektől kezdve a XIX. századig. A kolozsvári céhes élet ma rendelkezésünkre álló teljes forrásbázisát sikerült – szintén terven felül – összegyűjteni az időhatárok kitolásával.

Az alábbi táblázat a levéltári kutatás mennyiségi mutatóit foglalja össze. Tanulságai:

1. ott, ahol úgy tűnt, hogy nem lesz lehetőség a közeljövőben további gyűjtést végezni, nem tartottuk be az időhatárt, a kezdetektől az ipartestületek megalakulásáig (XIX. sz. vége) összegyűjtöttük a forrásokat.

2. A hatalmas mennyiségű forrás összegyűjtésre, digitalizálásra, rendszerezésre került. Ugyanakkor fizikai képtelenség lett volna minden forrást feldolgozni és az adatokat rögzíteni jelen pályázati ciklusban.

3. A soproni kutatást a pályázat befejezésének utolsó hónapjában abszolválhattuk, ezért az feldolgozatlan.

4. Kurziváltam azokat a gyűjteményeket, melyekből az adatok az MCA-ban rögzítésre kerültek, s megadom a rögzítés arányát, vagyis azt, hogy az anyag mekkora hányadát rögzítettük az adatbázisban.

A LEVÉLTÁR, GYŰJTEMÉNY MEGNEVEZÉSE, A GYŰJTÉS MÓDJA, AZ MCA-BA VALÓ RÖGZÍTÉS ARÁNYA	A FELDOLGOZÁSRA KERÜLT IRAT MENNYISÉGE, IDŐHATÁR (TÉTEL)	AZ ELKÉSZÜLT DIGITÁLIS FELVÉTELEK SZÁMA (DB)
Pest, Buda és Óbuda céhes iratai		
<i>Terv szerint: MNL Országos Levéltár, Magyar Királyi Kancellária Levéltára, Coehalia abolita (A 72) (2 doboz) fotózás (100%)</i>	193db (1526–1761)	1227db
<i>Terv szerint: MNL Országos Levéltár, Helytartótanácsi Levéltár, Acta mechanica (C 25) Budai céhek iratai (12 doboz) fotózás (15%)</i>	200db (1526–1761)	8116db
<i>Terv szerint: MNL Országos Levéltár, Helytartótanácsi Levéltár, Acta mechanica (C 25) Pesti céhek iratai (7 doboz) fotózás (25%)</i>	82db (1526–1761)	3459db
<i>Terv szerint: Budapest Főváros Levéltára, IV. 1002. o. Buda város Tanácsának iratai, Acta cehalia (4 doboz) fotózás (100%)</i>	633db (Kezdetektől 1880-as évek)	3478db
<i>Terv szerint: Budapest Főváros Levéltára, IV. 1002. k. 1., 2., 8. Pest város Tanácsának iratai, vegyes céhíratok (3 doboz) fotózás (100%)</i>	365db (Kezdetektől 1880-as évek)	602db
<i>Terv szerint: Kiscelli Múzeum (kb. 15 doboz) fotózás, a múzeum digitális felvételeinek rendelkezésünkre bocsátása</i>	70db (Kezdetektől 1880-as évek)	2240db
Fejér megye céhes iratai		
<i>Terv szerint: A Fejér megyei Levéltár, Testületek. Ipari és kereskedelmi testületek. IX. Céhek iratai (25 doboz) fotózás (75%)</i>	1317db (Kezdetektől 1880-as évek)	3961db
Kassa szabad királyi város céhes iratai		
<i>Terv szerint: Szlovák Nemzeti Levéltár, Kassai Városi Levéltár, Cechi (46 doboz) fotózás, írásbeli adatgyűjtés (50%)</i>	402db (Kezdetektől 1880-as évek)	1990db
<i>Terv szerint: Kelet-Szlovákiai Múzeum, Kassa (14 doboz) fotózás</i>	102db (Kezdetektől 1880-as évek)	1845db
Sopron szabad királyi és Sopron vármegyei céhes iratok		
<i>Terv szerint: MNL Győr-Moson-Sopron megyei Levéltára, IX. 1.</i>	db (Kezdetektől 1880-as évek)	db

városi és vármegyei céhek iratai (26 doboz)		
Terv szerint: MNL Győr-Moson-Sopron megyei Levéltára, IX. 1. soproni Kereskedelmi Testület iratai (19 doboz)	db (Kezdetektől 1880-as évek)	db
Terv szerint: MNL Győr-Moson-Sopron megyei Levéltára, IX. 3. Sopron városi céhek levéltári gyűjteménye (29 doboz)	db (Kezdetektől 1880-as évek)	db
Terv szerint: MNL Győr-Moson-Sopron megyei Levéltára, Oertalia, Lad. X. (1 doboz)	db (Kezdetektől 1880-as évek)	db
Pozsony szabad királyi város és Pozsony megye céhes iratai		
<i>Terv szerint: Pozsonyi Állami Levéltár (2 doboz) írásbeli adatgyűjtés (100%)</i>	7db	
<i>Terven felül: Pozsony Főváros Levéltára (23 doboz) fotózás, írásbeli adatgyűjtés (50%)</i>	724db (Kezdetektől 1880-as évek)	876db
Kolozsvár szabad királyi város céhes iratai		
<i>Terven felül: Kolozsvár Város Levéltára (544. Fond) fotózás, írásbeli adatgyűjtés (3%)</i>	83db (Kezdetektől 1880-as évek)	4219db
Temesvár céhes iratai		
<i>Terven felül: Temesvári Állami Levéltár (117., 1045. Fond) fotózás, írásbeli adatgyűjtés (100%)</i>	23db (Kezdetektől 1880-as évek)	575db
Összesen:	7534db	58 226db

Meg kell jegyeznünk, hogy az átnézett anyag mennyiségét csak becsülni lehet, ez alapján az eddig meglátogatott 17 gyűjteményi egységben becslésünk szerint kb. 80-85 ezer főlioni, ill. mintegy 135-140 000 oldalnyi anyagot sikerült áttekintenünk, illetve összegyűjtenünk.

Kutatásaink, az adatbázis jelentőségét nagyban növeli, hogy a hazai gyűjteményekben végzett, teljes körű feldolgozás lehetőségén kívül eredményei határainkon túl is hasznosulhatnak.

4. Eredmények közzététele, publikációk

Eredményeink közzétételét két magyar és egy külföldi folyóiratban vállaltuk. Hazai fórumokon kívül nemzetközi konferenciákon, megbeszéléseken, előadások keretében is beszámolhattunk az MCA-ról és eredményeinkről. Ennek következtében a kutatás a tervezettnél nagyobb publicitást kapott. Kettő helyett 4 szakfolyóiratban publikáltuk eredményeinket (lásd az irodalomjegyzékben). Vállaltuk, hogy cikket jelentetünk meg egy külföldi folyóiratban (Historicky Casopis). Azonban annak okán, hogy a témavezető 2009-ben leadott egyik publikációja anyagtorlódás miatt sem került még sajtó alá, valamint ez a folyóirat nem alkalmas naprakész eredmények közzétételére, erről le kellett mondanunk, s ehelyett másik két (németországi, ill. angliai) tudományos fórumon (tanulmánykötet, ill. konferenciakötet) ismertettük programunkat (lásd az irodalomjegyzékben).

• Az alábbi magyarországi fórumokon számoltunk be eredményeinkről:

1. Az MTA VEAB és a Magyar Nemzeti Múzeum szervezésében megtartott „Az anyagi kultúra a Kárpát-medencében konferenciasorozat” 5. ülése. „A textilművesség évezredei a Kárpát-medencében” címmel, 2012. december 4–5-én (Tuza Csilla).
2. 2014. május 6. MTA BTK Történettudományi Intézet: MTA VEAB munkacsoport közgyűlésén: az adatbázis ismertetése.
3. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban: 2014. november 11. 14^h. Gyalókey-kör

• Az alábbi külföldi (európai, tengeren túli) fórumokon számoltunk be eredményeinkről (a pályázat nyújtotta előzetes jelentkezésekkel, ill. elfogadott előadásokkal együtt):

1. Zentralverband des Deutschen Handwerks (ZDH) szervezésében megtartott konferencián és workshop-on, Berlin, 2013. szeptember 17. (Referátum)
  2. 10. European Social Science History Conference, 2014. április 24 („Supraregional Exchange and Mobility of Hungarian Craftmen in Europe” előadás)
  3. International Workshop *Workers and Mobility in Early Modern Cities: Actors and Strategies*, EHESS-konferencia, Párizs, 2015. június 25–26. (Előadás, szervezők kérésére 20 helyett 30 percben.)
  4. 40th Annual Conference of the American Hungarian Educators Association (AHEA), Kolozsvár/Cluj-Napoca, 2015. július 9-11. (Előadások; Kincses K.: From the History of the First Hungarian Barber-Chirurg-Guild: The Chirurgs in Cluj-Napoca; Tuza Cs.: The Peregrination and Migration of the Guild-Fellows in the Carpathian Basin in the 18th Century.)
- Csatlakoztunk a paduai székhelyű, egész Európára kiterjedő European Labour History Network (LHN) munkacsoportjához, ahová a külföldi bemutatkozó előadásaink alapján a network vezetője, Dr. Andrea Caracausi, a paduai egyetem professzora hívott meg minket.

5. Eredmények, hasznosítás, tapasztalatok, kitekintés

1. Úgy érezzük, a magyarországi céhes dokumentumok teljes körű nyilvántartásának és feldolgozásának alapjait sikerült megteremtünk.
2. A kutatás és nyilvántartás számára egyaránt egy könnyen kezelhető, jól használható nyilvántartó rendszer készült, amely egyrészt technikailag a célkitűzésnél professzionálisabbra sikerült (magyar, angol és német nyelvű; egyszerű helyett azon kívül összetett keresés), másrészt a továbbiakban tetszés szerint bővíthető.
3. A kiválasztott városok és megyék 1526-1761 közötti céhes életének teljes keresztmetszetét nyújthatjuk a források feltárásával: utóbbi teljes körű volt, valamint terven felül kiterjedt egyéb, egy felvidéki, s két erdélyi levéltár anyagára, s a szabott időkeretet is sikerült betartanunk.
4. A projekt lehetővé tette egy, a határainkon túli, a régiót átfogó, további kutatást, illetve sikerült azt megkezdeni.
5. A kutatás eredményeit interneten keresztül bárki hasznosíthatja.
6. A történettudomány területein kívül más tudományágak (lásd a bevezetőben) is hasznos segítséget kaphatnak munkájukhoz idehaza és határainkon kívül.
7. A kutatás időhatárát több vonatkozásban is sikerült már a mostani pályázati ciklusban módosítani: 1526 előttről és az 1880-as évekig bővíteni.
8. Az adatbázis bővíthető, európai felhasználását annak kompatibilitása biztosítja. A célkitűzés-től eltérően nem a MNL OL biztosít tárhelyet számára (jogi problémák, lásd a bevezetőben), hanem önálló szerveren, de internetes elérhetőséggel, bárki számára hozzáférhető, nyilvános, publikus.
9. Megkezdjük az eredmények publikussá tételét. Nem várt figyelmet és fogadókészséget tapasztaltunk nemzetközi fórumokon (ZDH, ELNH).

Budapest, 2015. április 27.

Kincses Katalin Mária
témavezető